

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilun koulutusohjelma

Sini Kettunen

OMAN KUVITUSTYYLIN KEHITTÄMINEN VIIVAPIIRROKSEN
AVULLA

Opinnäytetyö
Marraskuu 2016

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2016
Muotoilun koulutusohjelma

Länsikatu 15
80110 JOENSUU
013 260 600

Tekijä
Sini Kettunen

Nimike
Oman kuvitustyylin kehittäminen viivapiirroksen avulla

Tiivistelmä

Opinnäytetyön aiheena on oman kuvitustyylin kehittäminen viivapiirustuksien avulla. Tavoitteena on kehittyä ammattitaitoiseksi kuvittajaksi ja kehittää oma kuvitustyyli tunnistettavaksi. Opinnäytetyössä esitetään dokumentoiden kehitysaikajana kahden vuoden ajalta.

Selvitän opinnäytetyössäni mitä kuvittaminen on. Esittelen minua inspiroineet taiteilijat kuvituksineen. Lisäksi perehdyn luovan prosessin vaiheisiin, sommitteluun piirtämisessä ja oman kuvitustyylini ominaispiirteisiin. Käyn lyhyesti läpi mitä vaikutuksia taiteen tekemisellä on stressinhallinnassa tuoreen tutkimuksen pohjalta. Lopuksi esittelen valmiista kuvituksista Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistuneilta graafisilta suunnittelijoilta saamani palautteet.

Opinnäytetyön tuloksena sain itseluottamusta kuvittajana. Kuvituksia opinnäytetyössä on yhteensä yhdeksäntoista. Valmistuneiden kuvituksien pohjalta sain toimeksiantoja kuvitusta vaativiin projekteihin.

Kieli
suomi

Sivuja 43
Liitteet 19
Liitesivumäärä 19

Asiasanat
kuvittaminen, piirtäminen, viivapiirustus, luova prosessi, kehitys, stressinhallinta

THESIS
May 2016
Degree Programme in Design

Länsikatu 15
80110 JOENSUU
013 260 600

Author
Sini Kettunen

Title
Developing Recognizable Illustration Style by Line Art

Abstract

This thesis examines my process of developing my personal style of illustration. The aim of the thesis was for me to grow into a professional illustrator and to discover a unique, recognizable style of illustration. The timeline of my development was documented during two years.

This thesis discusses different aspects of my growth as an illustrator. Firstly, the concept of illustration is defined. Secondly, some of the artists who inspired me are introduced, as well as some of their illustrations. Thirdly, I examine the phases of a creative process, the matter of composition in terms of drawing, as well as the features of my personal style of illustration. Fourthly, a recent study that examines making art as a stress management technique is briefly presented. Finally, I consider what type of feedback my illustrations received from graphic designers who have graduated from Karelia University of Applied Sciences.

As a result of this thesis, I gained self-confidence as an illustrator. There are nineteen pieces of illustration presented as a part of this thesis. With the aid of these pieces, I have received assignments in projects that require illustration.

Language
Finnish

Pages 43
Appendices 19
Pages of Appendices 19

Keywords
illustration, drawing, line art, creative process, development, stress management

Sisältö

Sisältö	5
1 Johdanto	6
2 Lähtökohdat	7
2.1 Lähtötilanne ja toiminta-asetelma	7
2.2 Viitekehys	8
3 Kuvittaminen	9
4 Inspiroivat kuvittajat	11
4.1 Kerby Rosanes	11
4.2 Thiago Bianchini	14
4.3 Lukasz Zglenicki	16
5 Kuvitusprosessi.....	17
5.1 Luovan prosessin vaiheet	17
5.2 Materiaalivalinnat.....	18
5.3 Sommittelu piirtämisessä	20
6 Kuvitukset	24
6.1 Oman kuvitustyylin ominaispiirteet.....	24
6.2 Piirtämisen vaikutukset stressinhallinnassa	30
6.3 Valmiit kuvitukset aiheittain	30
7 Palautekysely.....	38
8 Pohdinta.....	42
Lähteet.....	44
Kuvalähteet.....	45
LIITTEET	

1 Johdanto

Syksyllä 2014 aloitin spontaanisti piirtämään tussipiirroksia herättääkseni uudeleen luovuuteni ja visuaalisen osaamiseni. Piirtäessäni koin vahvan onnistumisen tunteen, joka on motivoinut minua kehittämään viivapiirrostyyliäni aktiivisesti tähän päivään asti. Olin jo aiemmin ihannoinut käsin piirtämisen taitoa, mutta itseluottamukseni kuvittajana ei ollut lähimainkaan haluamallani tasolla syksyllä 2014. Tämä herätti intohimoni kehittyä kuvittamaan paremmin ja ammattitaitoisemmin. Henkilöhistoriani liittyy olennaisesti opinnäytetyön aiheen valintaan, koska viivapiirroksien luominen on kehittänyt ammatillisia taitojani ja parantanut stressinhallintakeinojani.

Opinnäytetyössäni selvitän mitä kuvittaminen on. Esittelen minua eniten puhuttelevat taiteilijat ja taiteilijoiden vaikuttavimmat kuvitukset kollaasein, joista olen hakenut kuvitustyyliini inspiraatiota heitä kopioimatta. Selvitän luovan prosessin vaiheet, materiaalivalintani ja yleisesti sommittelun keinot piirtämisessä. Olen valinnut tussitekniikan kuvituksien toteuttamiseen, koska hallitsen tekniikan parhaiten. Kuvitukset on toteutettu mustilla eripaksuisilla japanilaisilla kuitukärkikynillä.

Mustavalkoiset viivapiirustukset vaihtelevilla tekstuureilla ja persoonallisilla yksityiskohdilla on ollut alusta asti minulle ominaisin tapa kuvittaa sielunmaisemaani. Opinnäytetyön tarkoituksena on dokumentoida esittää oman kuvitustyylin kehitys. Esittelen kuvitukseni aiheittain. Kuvaan oman kuvitustyylini persoonalliset ominaispiirteet ja toimivimmat työskentelytavat kuvan rakentamisessa. Selvitän kopiointikoneen vahvuudet käsin kuvittamisessa. Opinnäytetyössäni on myös terapeutin näkökulma. Käyn lyhyesti läpi taiteen tekemisen vaikutukset stressinhallinnassa tuoreen tutkimuksen pohjalta.

Toivon, että opinnäytetyön lukija näkee kuvitustyylini kehityksen ja vahvistumisen kahden vuoden ajalta. Lopuksi käyn läpi laadullisen tutkimuksen eli palautekyselyn tulokset. Palautekyselyn tuloksista selviää mihin tarkoituksiin kuvitustyylini sopisi Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistuneiden graafisten suunnittelijoiden ja teollisten muotoilijoiden mukaan. Esitän graafisten suunnittelijoiden ja teollisten

muotoilijoiden antamat palautteet kuvituksista kokonaisuutena ja mitä mielikuvia kuvitukset herättävät. Lisäksi haluan innoittaa opinnäytetyön lukijaa piirtämään ja kokeilemaan taiteen tekemistä henkisen hyvinvoinnin parantamiseksi.

2 Lähtökohdat

2.1 Lähtötilanne ja toiminta-asetelma

Opinnäytetyön toiminnallisena tavoitteena on kehittää oma kuvitustyyli ammatilliselle tasolle tussitekniikkaa käyttäen. Toiminnallisen osuuden voidaan ajatella alkaneen jo elokuussa 2014 ensimmäisestä viivapiirroksestani. Silloin onnistumisen kokemus piirtämisessä käänsi ensimmäistä kertaa epävarmuuden tunteen itsevarmuudeksi. Käännekohta synnytti minussa intohimon kehittyä piirtämään vielä paremmin - ammattitaitoisesti ja persoonallisesti. Positiivinen palaute ensimmäisestä kuvituksestani kohotti entisestään itseluottamustani tarttua haasteeseen. Ajattelin rohkeasti, että aina voi ja pitää oppia uutta kehittyäkseen.

Tiedonhankinta opinnäytetyössä perustuu kirjallisuuteen ja internetistä löytyviin artikkeleihin ja tutkimuksiin. Käyn tutkimuksen pohjalta lyhyesti läpi taiteen vaikutukset stressinhallinnassa. Selvitän mitä kuvittaminen on ja esittelen itseäni puhuttelevien taiteilijoiden kuvitustyyliä, joista olen ottanut vaikutteita heitä kuitenkaan kopioimatta. Kuvitusprosessin kuvaus on tärkeässä osassa toiminnallista opinnäytetyötä. Keskityn esittelemään työskentelytavat ja vaiheet, joilla on ollut merkittävää vaikutusta kuvituksien luomisessa. Kuvittajan näkökulmasta tärkeänä tiedonlähteenä teoreettisessa osuudessa ovat laadullisen tutkimuksen tulokset valmiiden kuvituksien käyttömahdollisuuksista ja kuvituksien herättämistä mielikuvista. Kysely toteutetaan valmistuneille graafikoille ja teollisille muotoilijoille suljetussa Facebook-ryhmässä palautekyselyllä.

Lähtötilanteessa inspiroituminen on ollut avainasemassa. Eniten kuvitustyyliini vaikuttaneet taiteilijat olen löytänyt sosiaalisesta mediasta. Heidän puhuttelevim-

mat kuvitukset ovat esiteltynä kollaasein opinnäytetyössäni. Tavoitteenani on kehittää kuvitustyyli ainutlaatuiseksi, vahvaksi ja tunnistettavaksi kopioimatta kehtään. Jokaisessa kuvitusprosessissa tavoittelen monipuolista ja persoonallista viivankäyttöä. Pehmeyttä kuvituksiin olen hakenut kuvapinnan erilaisilla tekstureilla. Tavoitteenani on myös lisätä viivanpiirrokseen radikaaleja ratkaisuja vahvistamaan kuvituksen tunnistettavuutta ja mielenkiintoa (kuva 1).

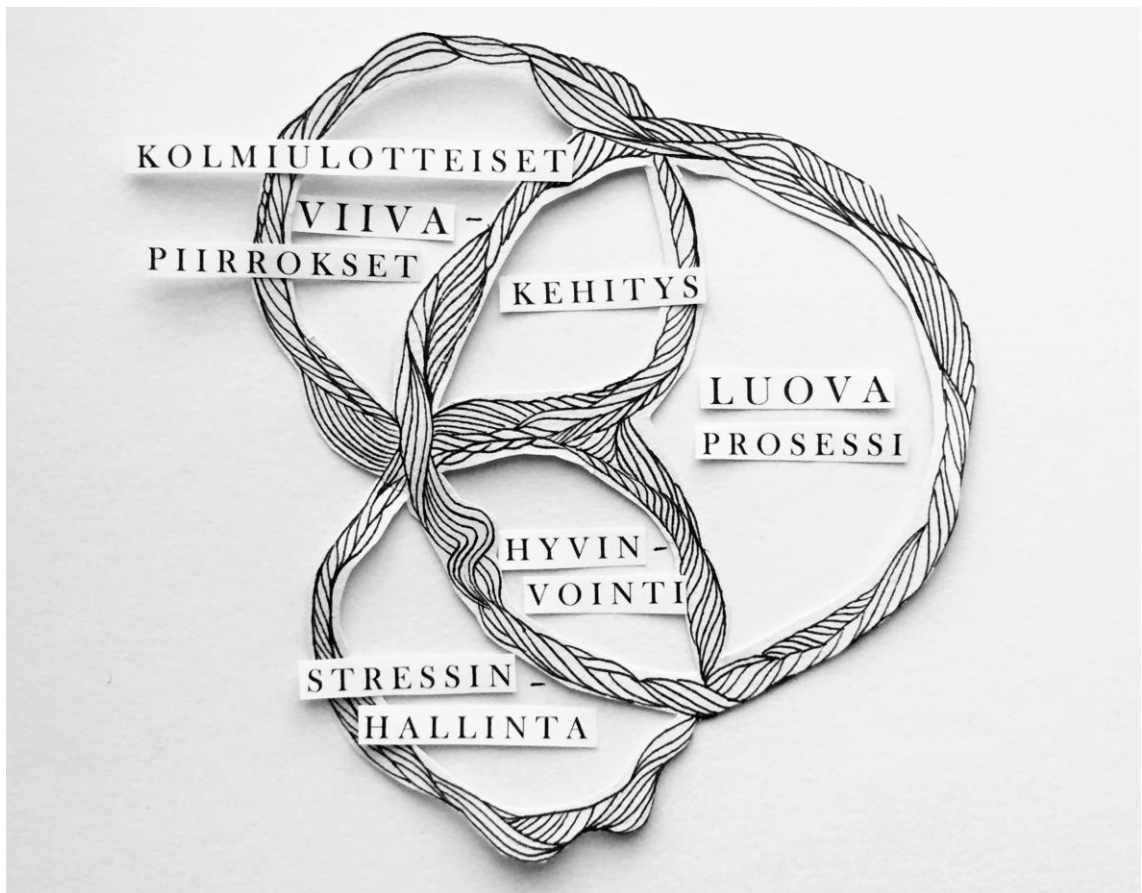

Kuva 1. Ensimmäinen viivapiirustus. Teos: "I'm sick and tired of being sick and tired". Kuvitus: Sini Maria Kettunen (2014).

2.2 Viitekehys

Visuaalisesti esitetystä viitekehyksestä käy ilmi, kuinka prosessin eri osuudet kohtaavat (Kuva 2). Viitekehyksessä on kolme päätekijää. Ensimmäisenä on luova prosessi. Kehittävänä osa-alueena ovat kolmiulotteiset viivapiirustukset. Hyvinvointia edistävänä osuutena on stressinhallinta taiteen tekemisen avulla.

Luovassa prosessissa ja kolmiulotteisten viivapiirustuksien piirtämisessä tärkein tarkoitus on kehittyminen. Inspiroivien taiteilijoiden kuvitukset tukevat ja motivoivat kehittymistä. Ammatillisen osaamisen ja kehityskaaren mittarina opinnäytetyössä ovat valmiit kuvitukset ja palautekyselyn tulokset. Opinnäytetyön tavoite on kehittyä ammattitaitoiseksi kuvittajaksi viivapiirroksien avulla.

Kuva 2. Viitekehys. Sini Maria Kettunen (2016).

3 Kuvittaminen

Kuvituksen voidaan ajatella olevan graafisen suunnittelun ja taiteen yhdistelmä. Usein kuvittajat ovat koulutukseltaan graafisia suunnittelijoita ammattikorkeakoulu tai yliopisto pohjalta, mutta varsinaisesti koulutusvaatimuksia ei ole. Yleisesti kuvittajat työskentelevät itsenäisesti yrittäjinä tai freelancereina (Graafinen 2015.)

Kuvittajan tehtävänä on visuaalisesti tulkita, tukea tai valaista tekstiä, sisältöä tai muuta kontekstia kuvan avulla. Kuvitusta käytetään tarinan tai informaation tiivistäjänä, elävöittäjänä, havainnollistajana, syventäjänä ja selkeyttäjä. Kuvituskuva ei välttämättä vaadi rinnalleen tekstiä. Oikean tunnelman luominen ja ihmisten mielenkiinnon herättäminen on kuvituskuvan tavoitteena (Graafinen 2015.)

Hatvan (1995) mukaan kuvitus rikastaa käsitystämme kuvattavasta asiasta. Hatva toteaa, että kuvituksen tehtävät painottuvat ja kietoutuvat toisiinsa eri tavoin viestintätarkoituksen mukaan. Epäilemättä kuvituksella tarkoitus herättää miellyttävyyden kokemuksia. Kuvitus kantaa myös esteettisiä merkityksiä (Hatva 1995, 47, 51.)

Perinteisen tai digitaalisen piirroksen tai maalauksen lisäksi kuvituskuviin suosittuja toteutuskeinoja ovat taidegrafiikka, käyttögrafiikka, kollaasit, graafisesti muotoillut tekstit. Kuvitus voi koostua näiden kaikkien yhdistelmästä tai olla miltei millainen vain. Kuvittamisella on omat erityiset vahvuutensa. Sillä voi esittää halutun viestin tai sanoman persoonallisemmin ja aikaa kestävämmiin. Kuvitukseen päädytään usein tilanteissa joissa halutun asian viestiminen tulisi liian kalliiksi tai olisi vaikeasti kuvattavissa esimerkiksi valokuvaamalla. Kuvittamista hyödynnetään myös opetusmateriaaleissa ja laitteiden teknisen toiminnan selventämisessä havainnekuvilla. Kuvituskuvia hyödynnetään laajamittaisesti aikakausi- ja sanomalehdissä, kirjoissa, digitaalisissa medioissa, kuluttajatuotteissa, mainos- ja markkinointimateriaaleissa, informaatioesityksissä, teknisissä piirustuksissa. Karikatyyripiirustukset ovat myös kuvittajien yleisimpiä kuvitustehtäviä (Graafinen 2015.)

Kuvalla halutaan aina välittää jokin viesti katsojalle. Tekotavan usein määrittelee asiayhteys millainen kuva on milloinkin paikallaan. Esimerkiksi satukirjoja kuvitetaan usein piirroksin ja uutisjutut visualisoidaan valokuvin. Loiri ja Juholin (1998) toteavat kirjassaan "HUOM! Visuaalisen viestinnän käsikirja", että hyvä kuva voi korvata tuhat sanaa. On sanottu, että hyvästä julisteesta löytyä vielä kolmannen kerran katsomalla uusia merkityksiä, joita ei ensimmäisen eikä toisen katsomiskerran jälkeen ei ole kuvasta oivaltanut. Kuvituksen sanoma voi aueta katsojalle

yhdellä silmäyksellä ja tähän ei vaadita erityisvalmiuksia tai kielitaitoa. Yhdessä kuvassa voi olla useita merkityksiä ja viestejä katsojan selvitettäväksi. Kuvituksen viesti ja merkitys ei välttämättä aina aukea kaikille. Kuvitus ei välttämättä jatka esimerkiksi tekstin sisältöä. Sillä pyritään antamaan katsojalle ajattelemisen aiheita, lisämakua tai maustetta ja tunnelmia, jotka tuovat uuden tulkitsemisen näkökulman. Tässä tapauksessa puhutaan symbolisesta ja asiakuvituksesta (Loiri & Juholin 1998, 52-54.)

4 Inspiroivat kuvittajat

4.1 Kerby Rosanes

Kerby Rosanes on filippiiniläinen kuvataiteilija. Rosanesin kuvituksissa olen erityisesti vaikuttunut yllätykselliseen kuvalliseen ilmaisuun, geometrisuuteen ja monipuoliseen viivankäyttöön. Eläimet ja luonnon moninaisuus kuvitusaiheina ovat myös minun sydäntäni lähellä. Kuvallisten elementtien nerokas yhdisteleminen ja yllätyksellisten kokonaisuuksien rakentaminen on tehnyt suuren vaikutuksen.

Kuva 3 & 4. Kerby Rosanesin kuvituksia (2016).

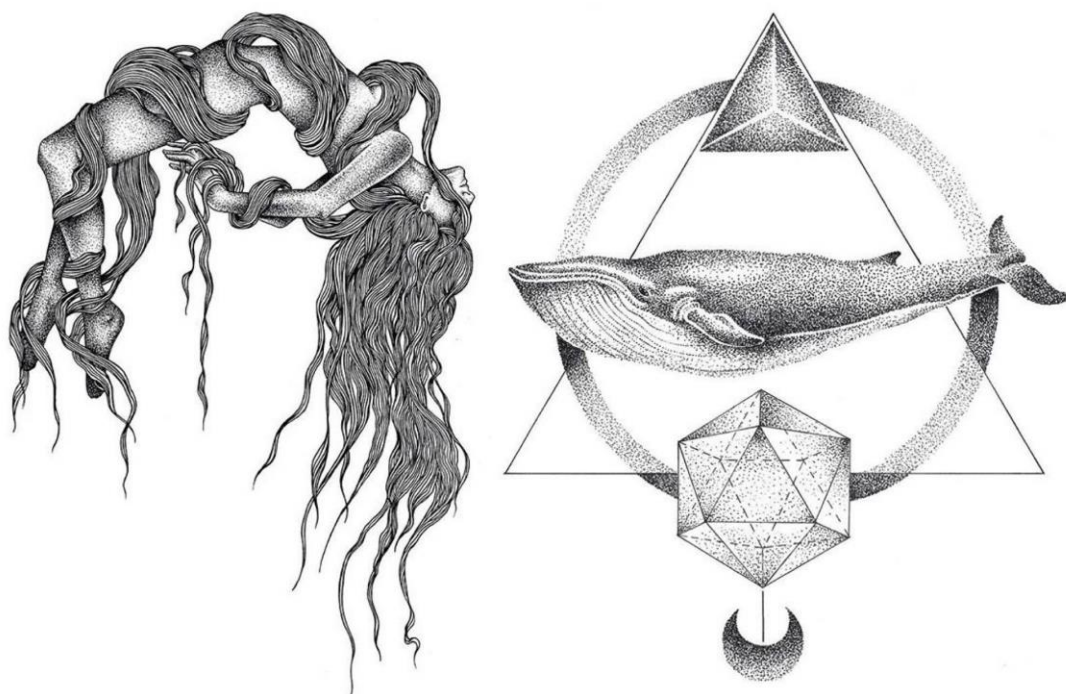

Kuva 5. Kerby Rosanesin kuvitus (2016).

4.2 Thiago Bianchini

Thiago Bianchini on Brasiliasta kotoisin oleva kuvataiteilija. Bianchinin tekstuurit ovat vankalla ammattitaidolla luotuja. Valöörit ja volyymit tekevät kuvituksista hämmästyttävän kolmiulotteisia. Thiago on onnistunut loistavasti vangitsemaan liikkeen ja rytmin kuvituksiinsa. Katse liukuu teoksissa vaivattomasti ja visuaalisia ratkaisuja on nautinnollista katsoa. Lainehtiva viiva ja piste tekstuuri on erityisesti tehnyt minuun vaikutuksen. Kuvituksien aiheet ovat monipuolisia ja mielenkiintoisia. Typografiset kuvitukset ovat upeita sanomaltaan ja ulkoasultaan.

Kuva 6 & 7. Thiago Bianchinin kuvituksia (2016).

BREATHE IN
PEACE
BREATHE OUT
LOVE

NATURE

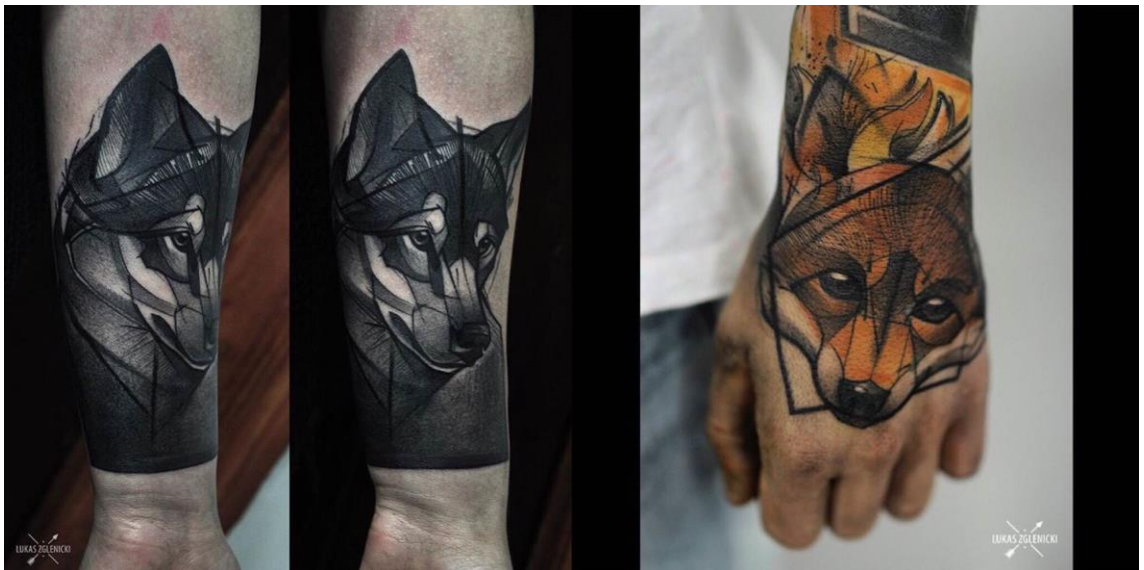
Kuva 8 & 9. Thiago Bianchinin kuvituksia (2016).

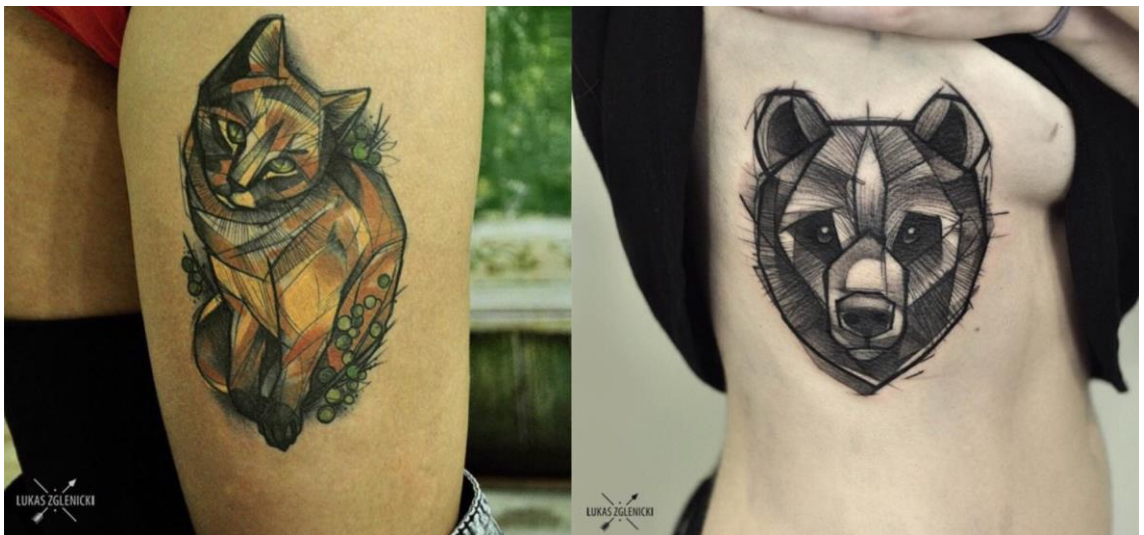
Kuva 10, 11, 12 & 13. Thiago Bianchinin kuvituksia (2016).

4.3 Lukasz Zglenicki

Lukasz Zglenicki on puolalainen tatuointitaiteilija. Zglenicki erityisen vahvat ja voimakkaat kuvalliset elementit inspiroivat minua lisäämään omiin kuvituksiini yhtä omaperäisiä ja tunnistettavia ratkaisuja. Zglenickin rohkea viiva muistuttaa mustaa hiiltä (kuvat 14-19). Tatuoinnissa on rohkeita, teräviä jopa geometrisiä osia. Persoonalliseksi kuvitustyylin tekevät pehmeät viivat ja linjat vahvaan ilmaisuun lisättyinä. Tatuoinneissa on täydellisessä tasapainossa paksua ja ohutta viivaa. Tatuointien väritykset ovat erittäin taitavasti toteutettuja.

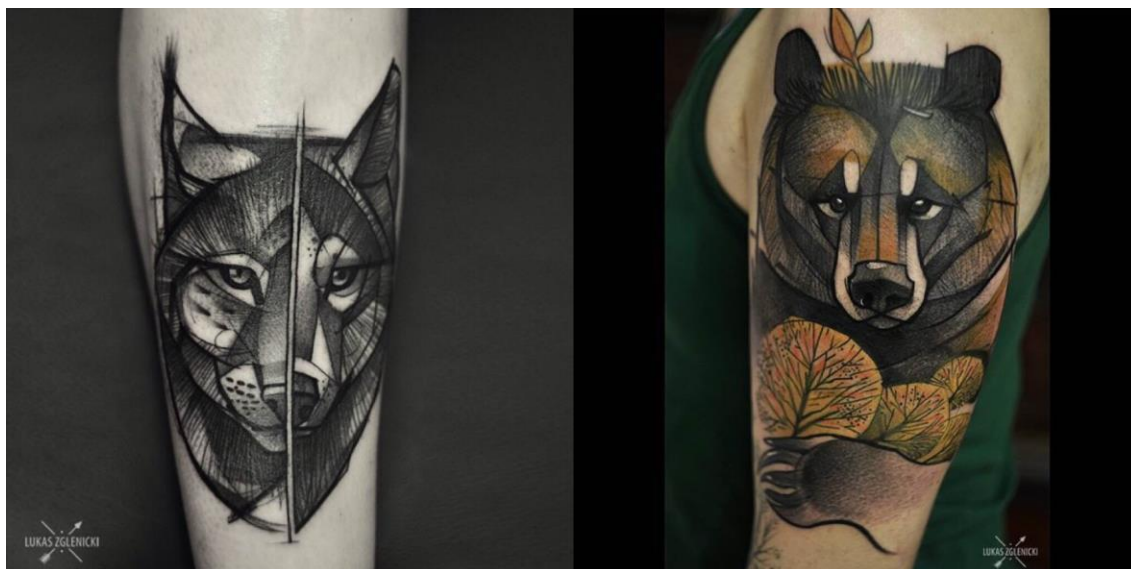

Kuva 14 & 15. Lukasz Zglenickin tatuointeja (2016).

Kuva 16 & 17. Lukasz Zglenickin tatuointeja (2016).

Kuva 18 & 19. Lukasz Zglenickin tatuointeja (2016).

5 Kuvitusprosessi

5.1 Luovan prosessin vaiheet

Ongelmanratkaisukyky on yksi suunnittelijan merkittävimpiä taitoja. Erinomaisen lopputuloksen taustalla on erittäin huolella toteutettu monivaiheinen luova prosessi. Luova prosessi voidaan jakaa neljään yhtä tärkeään vaiheeseen (Graafinen, 2015.)

Valmisteluvaihe eli tavoitteiden asettaminen ja ongelman löytäminen on prosessin ensimmäinen askel. On mahdotonta löytää luovaa ratkaisua jos todellista ongelmaa ei ole tiedossa. Tämän vuoksi valmisteluvaihe on kaikista tärkein vaihe luovassa prosessissa (Graafinen, 2015.)

Kypsyttelyvaiheessa on jo tiedossa ongelma, joka vaatii luovaa ratkaisua. Aihe jätetään tässä vaiheessa kypsyymään aivoihin. Aistit alkavat huomaamatta havaitsemaan ja arkistoimaan aiheeseen liittyviä asioita ympäristöstä. Tätä kutsutaan raakamateriaaliksi, jota aistit kahmivat tulevien ideointivaiheiden pohjaksi (Graafinen, 2015.)

Ideointivaiheessa tarvitaan kärsivällisyyttä ainutlaatuisen ja hyvän idean löytämiseksi. Suunnittelijan on otettava sinnikäs ote työskentelyyn. Tässä vaiheessa on tärkeää muistaa, ettei hyvät ideat tule itsestään, eikä nopeasti. Olennaisinta on synnyttää runsaasti erilaisia ideoita, eikä lähteä toteuttamaan työtä ensimmäisen idean pohjalta, koska se ei ole välttämättä se paras. Useista ideoista on helpompaa karsia huonoimmat pois, kuin edetä prosessissa yhden idean turvin. Ideoinnissa ei saa myöskään kangistua kaavoihin. On hyvä tietää, että tässä vaiheessa kaikki ideat ja ajatukset ovat tervetulleita. Alkuun huonotkin ajatukset voivat johtaa jopa erinomaisen idean syntymiseen alkuperäisestä ajatuksesta muunneltuna. Huonot ajatukset voivat johtaa ideoinnin aivan uusiin ulottuvuuksiin ja uusien näkökulmien löytymiseen. Ideointitekniikoita on useita, mutta parhaimmaksi koettuja tekniikkoja kannattaa ehdottomasti käyttää hyväkseen (Graafinen, 2015.)

Hionta- ja toteutusvaiheessa parhain idea on löytynyt ja konkreettinen työn toteuttaminen alkaa. Ideaa hiotaan niin pitkälle, kuin mahdollista. Erityistä sitkeyttä suunnittelijalta vaaditaan silloin, kun alkunostus on alkanut hiipua. Puhutaan, että tässä vaiheessa jyvät erotellaan akanoista. Huonolla toteutuksella hyväkin idea voi vesittyä. Suunnittelijan on oltava valmis antamaan idealle paras mahdollinen toteutus ja viimeiseen asti hiottu ulkoasu (Graafinen, 2015.)

5.2 Materiaalivalinnat

”Tavoitteen asettamisen ja toteuttamisen välissä on lopputuloksen kannalta tärkein vaihe – suunnittelu. Mitä huolellisemmin työ on suunniteltu, sitä vaivattomampaa on toteutus ja siitä parempi on lopputulos” (Loiri & Juholin, HUOM! Visuaalisen viestinnän käsikirja, 1998).

Luonnosteluun käytän 0.7mm paksuista lyijytäyttekynää, joka on HB vahvuudeltaan. Lyijykynissä vahvuusmerkintä H tarkoittaa kovaa ja B pehmeää jälkeä. Hankin laadukkaat ammattilaisten käyttöön soveltuvat mustat japanilaiset Sakura Pigma Micron kuitukärkikynät (Kuva.20). Kyniä käyttävät muun muassa suunnittelijat, arkkitehdit ja sarjakuvapiirtäjät. Sakura Pigma Micron kuitukärkikynien muste on veteen liukenematonta ja jälki on arkistointikelpoista ja valonkestävää.

Mustassa kynäsarjassa on kahdeksan kärjenkokoja. Koot 005 = 0.20 mm, 01 = 0.25 mm, 02 = 0.30 mm, 03 = 0.35 mm, 04 = 0.40 mm, 05 = 0.45 mm ja 08 = 0.50 mm ovat käytössäni. Laajempien kuvapintojen mustaksi värittämiseen olen valinnut japanilaisen huopakynän, Textmark 700:n. Huopakynän akryylikärki on terävä ja viivan leveys kooltaan 1.0 mm. Huopakynässä on myös pysyvä vedenkestävä muste, joka kuivuu nopeasti.

Kuva 20. Sakura Pigma Micron kuitukärkikynät. Kuva: Sini Maria Kettunen (2016).

Piirrin ja paperi täydentävät toisiaan, toteaa Onni Oja (1957) teoksessaan ”Piirtämisen taito”. Oja ohjeistaa, että jokaisen tulee valita paperilaatu yksilöllisen piirtämistavan mukaan. Piirustusvälineen ja paperin määrää ratkaisevasti onko piirtämistapa raskas, hidas tai nopea. Pinnan rakenne, massan kiinteys ja vahvuus ovat papereiden tunnusomaisuuksia. Piirustusvälineen jäljen ja työskentelytavan määrää paperin pinnan rakenne. Yleisimmät rakenteet ovat liukas, sileä, puolikarkea ja karkea. Tussiteknikalle tiivis, sileä ja jopa liukas paperi on omiaan.

Oja täsmentää teoksessaan, että aina on pyrittävä piirtämään suureen kokoon. (Oja 1957, 12-13.)

Tussipiirustuksien toteutuksessa minulla on käytössäni kaksi sekatekniikkapaperia. A3-kokoinen paperi on kooltaan 297 millimetriä leveä ja 420 millimetriä korkea. Paperi on väriltään puhtaan valkoinen. Pienempi sekatekniikkapaperi on 258 millimetriä leveä ja 365 millimetriä korkea. Paperi on väriltään hieman harmaaseen taittava valkoinen. Loiri ja Juholinin (1998) mukaan valkoinen paperi voidaan tarkoituksellisesti taittaa esimerkiksi hieman kellertäväksi tai harmahtavaksi. Paperin ei aina tarvitse olla täysin valkoista, koska tällaisella pohjalla oleva musta on katsojalle miellyttävämpää katsoa. Paperit ovat rakenteeltaan tiivistä ja melko sileää materiaalia. Sekatekniikkapaperi sopii nimenomaan tussipiirroksille edellä mainittujen ominaisuuksien vuoksi. Paperin paksuus määräytyy paperin grammapainon mukaan yhtä neliometriä kohti. Valitsemani paperit ovat grammaltaan 160 ja 200 grammaa. Paperit jotka ylittää 200 grammapainon rajan luokitellaan kartongeiksi (Loiri & Juholin 1998, 177, 179.)

5.3 Sommittelu piirtämisessä

"Jokaisella taiteilijalla on oma persoonallinen sommittelutapansa" toteaa Onni Oja (Oja, 1957, 197). Sommittelu on graafisen suunnittelijan ja taiteilijan yksi tärkeimmistä perustaidoista. Kompositio eli sommittelu on välttämätön taito kuvan luomisessa. Suunnittelijan on hallittava se hyvin (Graafinen 2015.)

Kuvataiteessa ja muotoilussa sommittelu on taideteoksen visuaalisen rakenteiden järjestämistä ja niiden muokkaamista haluttuun visuaaliseen muotoon. Syntaksi tarkoittaa kuvallisessa ja visuaalisessa mielessä sitä, mistä kuva tai muotolutuote rakentuu. Visuaalisen syntaksin tarkastelu voidaan kohdentaa kaikkeen rajalliseen kuva-alueeseen. Kysymys on visuaalisten elementtien ja niihin vaikuttavien voimien suhteiden tarkastelemisesta. Tiedostava elementtien käyttö mahdollistaa toimivan ja tarkoituksen mukaisen kuvallisen esityksen laatimisen tai analysoinnin. Perinteisesti makuasioiksi miellettyjen asioiden takaa voidaan löy-

tää teorioita, hyviä käytänteitä tai periaatteita. Nämä keinot tuntien, voidaan tietoisemmin pyrkiä valitsemaan viestin sisältöön soveltuvat kuvalliset ratkaisut (Balerina, 2013.)

Sommittelu tarkoittaa piirtämisessä tapaa jolla taiteilija yhdistää ja järjestää piirustuksen osat formaatin eli rajatun kuvapinnan sisällä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Formaatti tarkoittaa käytössä olevaa piirustuspinta-alaa (Edwards 1999, 120.) Kuvaan vaikuttaa pinnan koko, rakenne ja muoto. Kuvan kokonaistilan muodostavat tausta, kuviot, positiiviset ja negatiiviset tilat (Oja 1957, 200-201.)

Positiiviset muodot voivat olla esimerkiksi esineitä, ihmisiä tai hahmoja joita ympäröi tyhjä tila. Tyhjää tilaa kutsutaan negatiiviseksi tilaksi. Formaatti hallitsee sommittelua, koska piirustuspinnan muoto määrää, kuinka taiteilija voi asetella positiiviset muodot ja negatiiviset tilat rajatulle pinnalle. Sommittelussa kaikkein vaikeinta on nivoa tyhjä tila ja positiiviset muodot yhteen. Se on hyvän sommitte-
lun perusvaatimus (Edwards 1999, 120.)

Onni Ojan mukaan taideteoksen elämä syntyy tasapainon ja jännityksen oikeasta suhteesta ja vaihtelusta. Sommittelu on kuvapinnassa tapahtuvaa vaihtelua ja järjestystä. Sommitelman sisältö on puhtaasti kuvataiteellisin keinoin aikaan saatu tunnelma tai kertomus. Puhdas pinta tarjoaa lukemattomia virikkeitä ja perusvoimia sommitteluun. Voimien esiin tuomiseksi tarvitaan vain kuvataiteen rakenneosia ja vastakohtia. Tällöin koko kuva on aktiivinen ja toimiva. Sommitte-
luksi katsotaan elementtien ja niiden voimien järjestäminen riittävään sopusoin-
tuun rajatussa kuvapinnassa. Riittävällä sopusoinnolla Oja tarkoittaa kirjassaan, että tasapainon etsiminen kuvaan ei pidä olla ainoa tarkoitus, koska lopputulos on näin toimittuna usein tylsä. Yksitoikkoiselta lopputulokselta vältytään, kun sommitelmassa rikotaan vaihtelulla liian täydellistä järjestystä. On hyvä tietää, että liiallinen vaihtelu voi myös hajottaa kokonaisuuden ja muuttua yksitoik-
koiseksi (Oja 1957, 197, 200, 201, 205, 211.)

Peruspinnalla tarkoitetaan kaksiulotteista tasaista pintaa, jolle teos piirretään. Paperin tai muun piirrettävän pinnan rakenne voi olla karkea, sileä, kova tai pehmeä. Pinnan rakenne määrää piirtimen jäljen. Pinnalla on kaksi ulottuvuutta ja tärkeintä

liikevoimaa eli korkeus ja leveys. Puhutaan myös pystysuorasta ja vaakasuorasta suunnasta. Länsimaissa pinnan vaakasuoralla suunnalla on tärkeä merkitys sommittelussa. Kuvan oikea puoli on aktiivisempi kuin vasen, koska kirjoitamme vasemmalta oikealle. Tästä johtuen ajattelempa kuvatun liikkeen tapahtuvan samansuuntaisesti. Vaistomaisesti kuvan oikea puoli pysähdyttää länsimaisen katseen tehokkaammin, kuin vasen puoli. Pinnan yläosaa on pidetty jo kauan aktiivisempänä, kuin pinnan alaosaa (Oja 1957, 200, 202, 204.)

Piste voi olla pieni kooltaan, mutta se voi silti olla voimakas volyymiltään. On vaikea määrittää, kuinka suuri pisteen tulisi olla, että kyseessä on jo pinta. Pisteet voivat olla erillisiä, tai niitä voidaan rytmittää eri tavoin ja saada aikaan pintaa ja kuvioita. Kun piste lähtee liikkeelle, se muodostaa viivan, jonka mahdollisuudet ovat rajattomat. Viivalla on tehokas kyky välittää tunnetta. Viivan luonne on hyvin muuntuva ja herkästi muutettavissa. Viiva luo liikettä. Se voi olla konkreettisen liikkeen ilmaisemista, se voi olla silmän liikkeen johdattamista tai liike voi olla tunnelmassa. Viivat myös muodostavat muotoja tai lyhyillä viivoilla voi muodostaa pintakuviota. Viivoja ryhmittelemällä ja rytmittämällä voidaan muodostaa pintoja ja kuvioita ratkaisut (Balerina, 2013.)

Viiva on monisisältöinen rakenneosaa sommittelussa joka ilmaisee piirtäjän luonteen paljaimmin. Piirtämisessä sommitelman rakentaminen tapahtuu viivojen avulla. Viivalla voidaan kuljettaa katsetta haluttuun suuntaan ja ääriiviivana käytettynä sillä saadaan aikaan muoto. Erilaisia viivoja yhdistelemällä luodaan jännitystä ja pirteää leikkisyyttä kuvan sommitelmaan. Vertikaalinen eli pystysuora viiva symboloi kohoamista tai putoamista sommittelun yhteyksistä riippuen. Se on myös dramaattinen. Horisontaalinen eli vaakasuora viiva edustaa lepoa. Rauhallista liikettä symboloi vaakasuora aaltoviiva (Oja 1957, 204.) Horisontaaliseen viivaan liitetään myös tasapaino. Diagonaalinen eli vino viiva tuo sommitelmaan dramaattisuutta, vilkkautta ja toimintaa (Graafinen 2015.) Taittoviivalla saadaan aikaan ristiriitaista ja aggressiivista sanomaa. Kaariviivaa pidetään kauneuden viivana (Oja 1957, 204.) Kaareva viiva mielletään pehmeäksi. Käyrällä viivalla eli suorien viivojen vastakohdalla saa sommitelmaan vaihtelua ja dynaamisuutta. Viivaan sisältyy erilaisia liikkeitä. Viiva voi olla nouseva, laskeva, hidastuva, nopeutuva, lähestyvä tai pakeneva. Viivalla on useita ilmaisukeinoja kuten viivan

suunta, sijainti, tiheys, muoto, tummuus, paksuus, määrä, rytmi, vauhti ja katkot (Graafinen 2015.)

Volyymi tarkoittaa kuvan tilavuutta, kolmiulotteisuutta ja massaa. Volyymin kolme tärkeintä ulottuvuutta on pituus, korkeus ja syvyys (Graafinen, 2015.) Kuvan kolmiulotteiset tilamassat eli volyymit syntyvät viivoista ja valööreistä. Merkittävän ominaispainonsa vuoksi volyymit ovat tärkeitä tekijöitä kuvan tasapainoa luotaessa (Oja 1957, 204.)

Valööri tarkoittaa värin tai harmaasävyn valoisuus- tai tummuusastetta. Vaaleat sävyt ovat valööriltään korkeita ja tummat sävyt matalia valööriltään (Edwards 1999, 276.) Valööreillä luodaan kuvaan valot ja varjot. Niillä saadaan aikaan kuvaan myös muodot ja haluttu yleisvaikutelma. Kuvan yleisvaikutelma voi olla joko kevyt tai raskas, tumma tai vaalea. Rauhattoman ja dramaattisen vaikutelman luovat suuret valööri erot. Pienet valööri erot luovat rauhallisen, mutta lattean vaikutelman. Katsoja ymmärtää mustan värin taustana tai pintana. Valkoisen katsoja kokee kohti lähestyvänä (Oja 1957, 204-205.)

Sommittelu perustuu tasapainoiseen ja dynaamiseen rakenteeseen. Jos käytetään paljon symmetrisiä elementtejä, sommittelu on staattista, paikallaan pysyvää. Jos käytetään paljon diagonaalisia viivoja, erikokoisia muotoja ja vaihtelevia pintoja, sommittelu on dynaaminen. Vastakohtien käyttö ja kontrastien vuorovaihtus synnyttävät jännitettä ja liikettä, jolloin sommittelu tulee dynaamiseksi (Balerina, 2013.) Tasapainoa ja liikettä ilmentävä esteettinen kokonaisuus on suunnittelijan tavoitteena sommittelussa. Kaikki kuvan rakenneosat ja vastavoimat ovat käytössä liikkeen kuvaamisessa. Liike syntyy näiden järjestelystä ja se voi olla joko realistisen liikkeen kuvaamista tai täysin abstraktista. Vastakohtat eli kontrastit ovat sommittelun merkittävimpiä perusvoimia (Oja 1957, 205-206.)

Onni Oja kertoo "Piirtämisen taito" kirjassaan, että rytmi tarkoittaa alun perin pehmeästi, kevyesti virtaavaa ja esteettömästi juoksevaa kreikan kielessä. (Oja 1957, 211). Yleensä rytmi yhdistetään ensimmäisenä musiikkiin, mutta kuvataiteessa sommittelun, muotojen ja värien avulla voidaan luoda visuaalista rytmiä.

Esimerkiksi jonkin muodon toistaminen synnyttää "symmetristä" rytmiä. Sommittelulinjojen avulla voidaan luoda myös "epäsymmetristä" rytmiä. Rytmien avulla voidaan saada kuvaan myös liike. Liikevaikutelma saadaan syntymään käyttämällä esimerkiksi dynaamisia kaarimuotoja ja toistoa. Voimakkailla kaarimuodoilla voidaan saada kuvan tarkastelijan katsetta ohjailtua kuvan sisällä. Liike voi olla luonteeltaan suora, kehämäinen, sulava ja nykivä ratkaisut (Balerina, 2013.)

Taiteilijan pyrkimyksenä on löytää kuva-alan, muodon ja rajojen painopiste. Sommittelun perusasia on hahmottaa optinen keskipiste ja tasapainolinja. Kuvataiteesta ja arkkitehtuurista tutulla termillä kultaisella leikkauksella useimmiten tarkoitetaan kuvan tasapainolinjaa, jota voi hyödyntää suunnittelussa. Tärkeimmän sanoman tai asian sijoittaminen näiden pisteiden tai linjojen läheisyyteen on varma keino kuvan painotuksen rakentamisessa (Loiri & Juholin 1998, 62-63.)

6 Kuvitukset

6.1 Oman kuvitustyylin ominaispiirteet

Kuvitukseni ovat mustavalkoisia ja yksityiskohtaisia viivapiirustuksia. Kuvitukset olen toteuttanut mustilla eripaksuisilla kuitukärkikynillä. Olen käyttänyt käsin kuvittamisessa apunani harppia, viivoitinta, kopiointikonetta ja saksia.

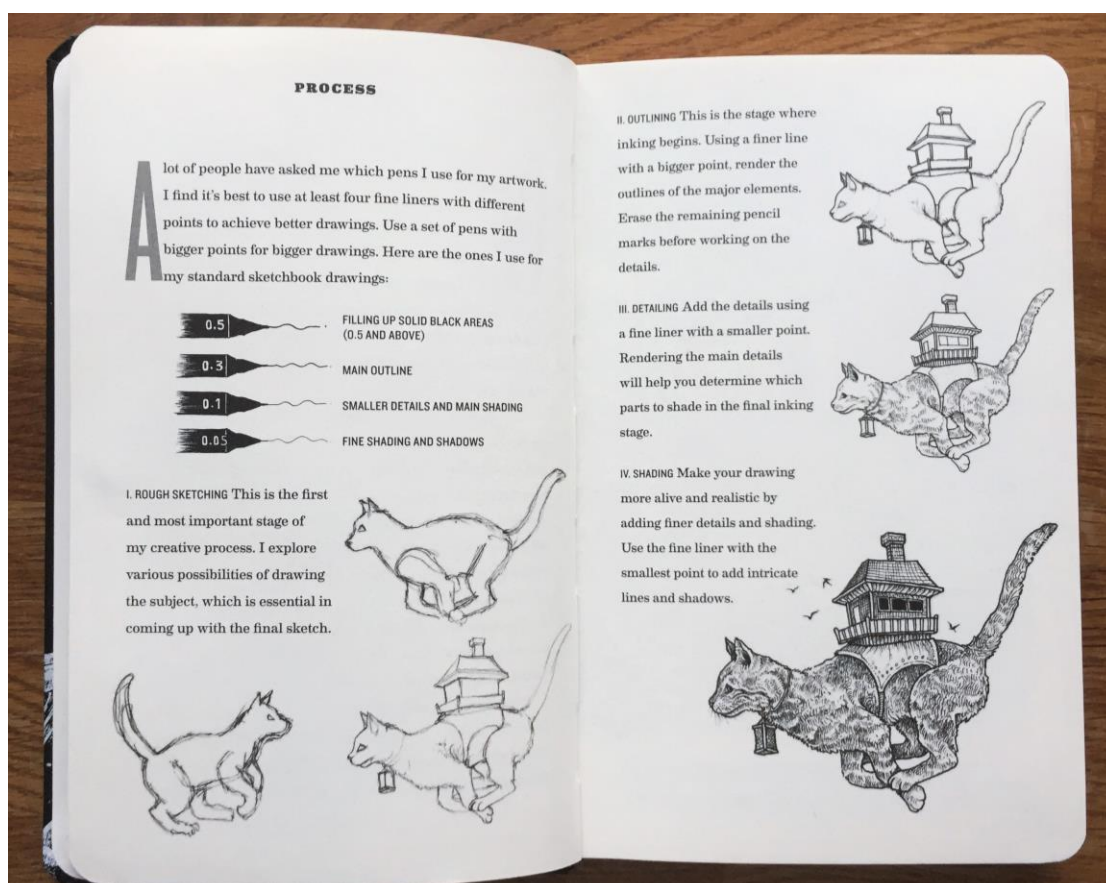
Kuvituksissani on aina taustalla syvällisempi tarina tai tarkoitus. Koen tärkeäksi, että kuvituksieni sanoma tai yksityiskohdat eivät aukea katsojalle heti ensisilmäyksellä. Yllätyksellisyys on kuvituksieni kantava voima. Suurin osa kuvituksistani kertoo visuaalisesti henkilöhistoriastani ja elämäkokemuksistani. Osa kuvituksista on toteutettu yksityishenkilöille merkityksellisiksi tatuoinneiksi, sisustusjulisteiksi tai korteiksi.

Kuvitusaiheet opinnäytetyön kuvituksissa on luonto, abstraktit aiheet ja esineet. Luonto on kuvitusaiheista minulle tärkein. Luonnon yksityiskohdat inspiroivat minua. Kun vietän aikaa luonnossa, aistini keräävät tärkeää raakamateriaalia

ympäristöstä kuvituksiini. Eläimet, linnut, ja hyönteiset ovat kiehtovimpia kuvitusaiheita toteuttaa. Olen myös kuvittanut luonnon monimuotoisuutta kuten kasvillisuutta.

Esineet ja abstraktit aiheet ovat usein symbolisia ja sanomaltaan merkityksellisiä. Kuvitusaiheet ovat olleet myös esteettisesti kiinnostavia kuvittaa. Kuvituksien taustalta löytyy usein syvällisempi tarina.

Luovan prosessin toteutusvaiheessa kuvituksen aihe ja idea on selvillä. Teoksessa ”Sketchy Stories, The Sketchbook Art Of Kerby Rosanes 2016” Kerby Rosanes on esittänyt visuaalisesti jokaisen yhtä tärkeän piirtämisen vaiheen (kuva 21). Käytän Rosanesin visuaalista prosessin kuvausta pohjana oman kuvitusprosessin toteutusvaiheen läpikäymisessä.

Kuva 21. Prosessin kuvaus. Sketchy Stories, The Sketchbook Art Of Kerby Rosanes (2016). Kuva: Sini Maria Kettunen (2016).

Aloitan piirtämisprosessin Rosanesin tapaan ensimmäisestä, mutta tärkeimmästä vaiheesta. Piirrän lyijykynällä raakaluonnoksia valitusta aiheesta. Saavutettuani halutun muodon siirryn toiseen vaiheeseen. Piirrän kuvalle tarkat ääriviivat kuitukärkikynien eri vahvuuksilla ja pyyhin lopuksi lyijykynän jäljet pyyhekumilla. Kolmannessa vaiheessa keskityn yksityiskohtien luomiseen. Yksityiskohtien piirtämiseen käytän aina ohuinta eli 0,05 mm paksuista kuitukärkikynää ja tarvittaessa lyijykynää. Tämä vaihe selventää näkemään mitä kuvallisia elementtejä lopullinen kuva vaatii. Tässä vaiheessa lyijykynällä luonnostelluille yksityiskohdille jää harkinta-aikaa ennen lopullista tussaamista. Viimeiseen eli neljänteen prosessin vaiheeseen käytän eniten aikaa. Tarkasti harkitut varjostukset, yksityiskohdat ja syvyysvaikutelmaa luovat elementit löytävät paikkansa sommitelun tässä vaiheessa. Vaihtelevat elementit kuvapinnassa herättävät teoksen eloon ja tekevät lopputuloksesta kolmiulotteisemman.

Kuvitustyyliini on vahvasti läsnä kolmiulotteisuus, geometrisuus ja syvyysvaikutelmaa luovat yksityiskohdat. Haluan herättää katsojan mielenkiinnon vaihtelevilla kuvallisilla elementeillä, viivoilla ja tekstuureilla. Epäsymmetrisuus on yksi kuvitustyyliini tehokeinoista. Haluan epäsymmetrisyydellä välttää yksitoikkoista kuvallista ilmaisua.

Käytän kuvituksissani monipuolisesti viivan kuvallisia mahdollisuuksia. Perinteiset vertikaalit, horisontaalit ja diagonaaliset viivat eli pystysuorat, vaakasuorat ja vinot viivat ovat useissa kuvituksissani näkyvissä. Erityisesti geometrisissa ratkaisuissa. Muotojen luomisessa käytän myös pehmeää ja kaarevaa viivaa. Lainehtivat viivat lisäävät kuvitukseen rauhallisuutta ja tasapainoa.

Tekstuurit kuvituksissa on toteutettu viivojen, pisteiden ja ympyröiden avulla. Pörröistä tekstuuria kuvitukseen on toteutettu nopein ja lyhyin kynän vedoin. Sävyttämässä ja varjostuksessa käytän pienistä pisteistä koostuvaa tekstuuria. Kuvassa (kuva 22) nähdään eri kokoisilla mustavalkoisilla ympyröillä toteutettua tekstuuria.

Kuva 22. Ympyrän muodoista toteutettu tekstuuri ja samanlaisena toistuvan kuvan rakentaminen käsin. Kuva & piirustus: Sini Maria Kettunen (2016).

Kuvituksen kolmiulotteisuus eli volyyymi on erityisen tärkeä kuvitustyylini ominaispiirre. Toteutan syvyysvaikutelman kuvitukseen varjostuksien ja valöörien avulla. Kuvitustyyllilleni ominaisin volyyymia tuova elementti on rohkeasti mustatut alueet. Lisäksi käytän varjostuksien ja valöörien luomiseen erilaisia viivoituksia luomaan kolmiulotteista vaikutelmaa. Yksi menetelmästäni on ristikkäisviivoitus eli piirrän viivoja ristiin päällekkäin luomaan eri sävyjä, valöörejä ja varjostuksia. (Edwards 1999, 276). Yksinkertaisemmat varjostukset kuvituksissa on luotu yksittäisinä viivoina muotojen ääri viivoille.

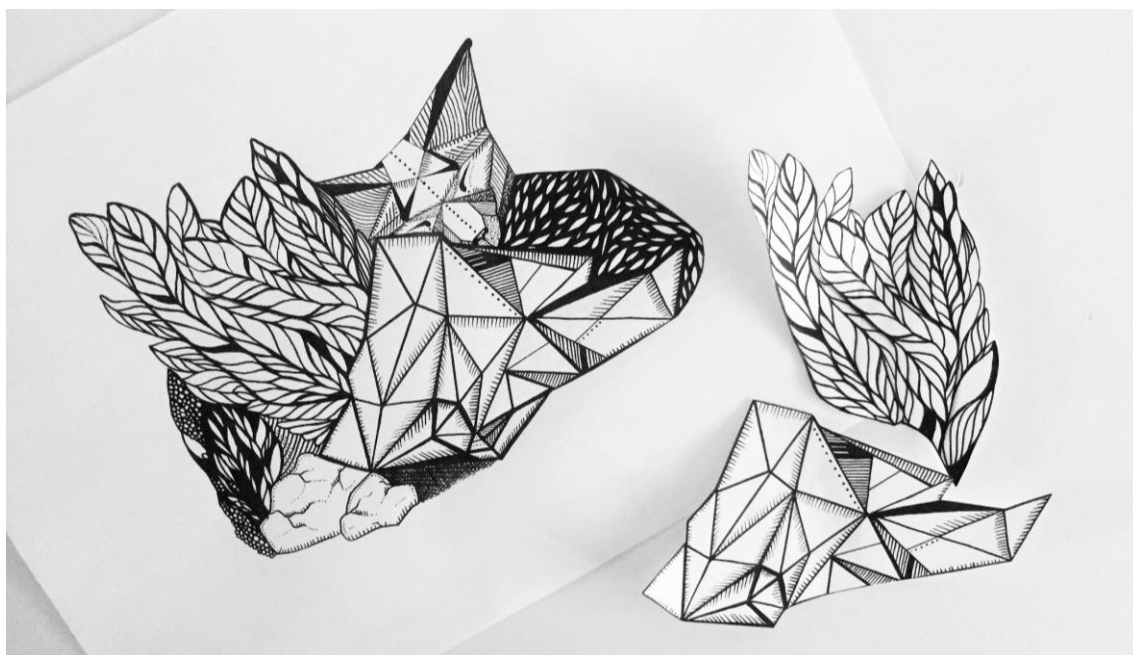
Kuva 23. Volyymia lisäävät mustat alueet. Viivoilla ja ristikkäisviivoituksella toteutetut varjostukset ja valöörit. Kuva: Sini Maria Kettunen (2016).

Esittelen seuraavaksi esimerkin kautta kuinka käytän kopiointikonetta apunani käsin kuvittamisessa. Persoonallinen työskentelytapa syntyi kokeilun kautta joulukortti projektissa joulukuussa 2015 (kuva 25). Kopioin isossa koossa piirtämäni peuran joulukortin kokoon sopivaksi. Leikkasin peuran paperista ja liimasin joulukortti kartongille. Sain ajatuksen kehittää ideaa pidemmälle. Seuraavaksi piirsin joulun tunnelmaan sopivan talvimaiseman revontulineen. Siirsin isommassa koossa kopioimani peuran osaksi uutta sommitelmaa. Uusi kokonaisuus oli syntynyt nopeasti ja vaivattomasti.

Kuva 24. Kopiointikone kuvitusprosessissa. Kuva: Sini Maria Kettunen (2016).

Käsin kuvittamisessa itse piirrettyjen elementtien kopioiminen kopiointikoneella on osoittautunut tehokkaaksi ja aikaa säästäväksi ratkaisuksi. Elementtien kopioiminen nopeuttaa uusien sommitelmien tuottamista ja luovaa työskentelyä. Kopiointikoneella saan nopeasti tallennettua parhaimmat kuvalliset elementit ja sommitelmat. Lisäksi tekniikka mahdollistaa samanlaisina toistuvien elementtien jatkuvuuden kuvituksissa (kuva 22). Säästän kaikki piirtämäni kuvalliset elementit, koska jokin piirustuksen osa voi olla juuri se puuttuva palanen uudessa kokonaisuudessa. Tekniikka mahdollistaa nopeammassa aikataulussa tuottamaan asiakastöitä kuten julisteita tai kortteja. Kuvitustekniikkaa voi hyödyntää ilman graafisen suunnittelun tietokoneohjelmistoja. Lopputuloksessa korostuu kuitenkin aito käsityö. Kuvallisten elementtien uudelleen sommittelu ja järjestäminen käsin on kehittänyt kykyäni nähdä paremmin visuaalisesti toimivia kokonaisuuksia (kuva 26). Edwards toteaa kirjassaan ”Luovan piirtämisen opas – Käytä oikeaa aivopuoliskoasi”, että piirtämisen salaisuus perustuu osaltaan taitoon saada aivot näkemään erilaisella tavalla. Edwardsin mukaan näkeminen on itse piirtämisen taitoa vaikeampaa (Edwards 1999, 4.)

Kuva 25. Sommittelu. Kuva & piirustus: Sini Maria Kettunen (2016).

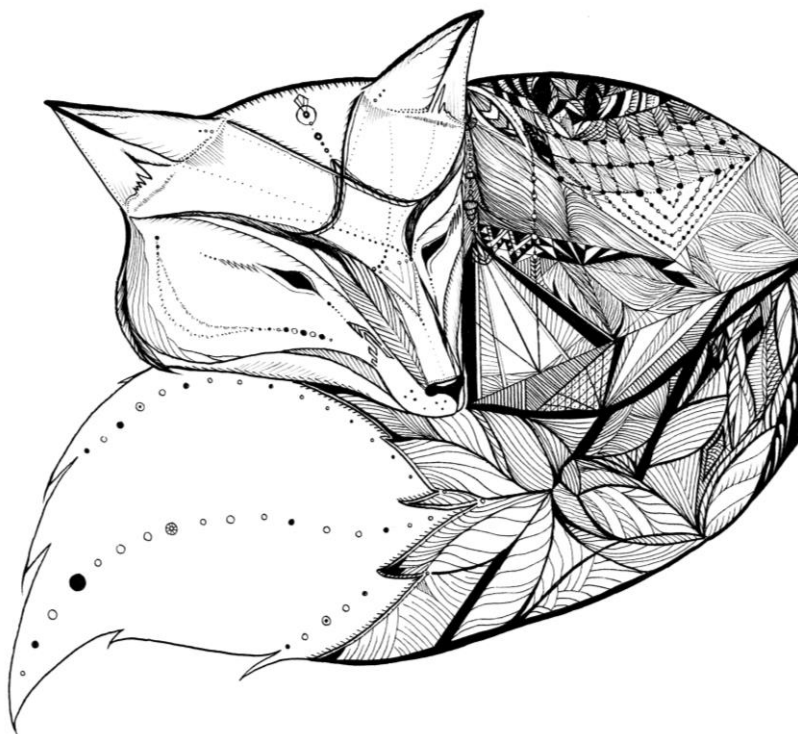
6.2 Piirtämisen vaikutukset stressinhallinnassa

Drexelin yliopiston taideterapian professori Girija Kaimal totesi tutkimuksessaan ”Reduction of Cortisol Levels and Participants' Responses Following Art Making” (2016), että kehon stressihormonit vähenevät taidesessioiden aikana. Tutkimuksessa oli mukana 39 tervettä aikuista joilta otettiin sylkinäytteet ennen ja jälkeen taidesession. Sylkinäyteanalyysissä todettiin, että tutkimuksessa mukana olleista henkilöistä 75 prosentilla stressihormonien määrä väheni 45 minuutin taidesession aikana. Stressihormonien vähenemisen taso ei ollut riippuvainen tekijän taiteellisesta lahjakkuudesta tai kokemuksesta. Tutkimuksen mukaan taiteen avulla voi vähentää stressiä, oppia uutta itsestään, ratkaista elämän pulmia. Tutkimuksessa havaittiin, että stressihormonin määrän väheneminen oli yksilöllistä (Kaimal, Ray & Muniz 2016.)

Puhutaan toisenlaisesta tietoisuuden tilasta, jossa ikään kuin siirrytään toisaalle piirtäessään, veistäessään tai tehdessään muutoin taidetta. Kyseisessä tietoisuuden tilassa kokee olevansa yhtenäinen työnsä kanssa. Tällöin ajantaju katoaa ja sanat haihtuvat mielestä. Taiteilijoiden mukaan taidetta tehdessä olo on valpas, mutta silti rento ja levollinen (Edwards 1999, 6.)

Tein positiivisen havainnon ensimmäisen viivapiirrokseni kohdalla, että piirtäminen oli minulle erityisen terapeutin kokemus vakavaa sairautta vastaan taistellessa. Saavutin piirtämällä levollisen mielen ja tietoisuuden tunteen. Kuvituksieni laatu parani levollisessa mielentilassa huomattavasti. Onnistuin samanaikaisesti avaamaan visuaalisesti tunteitani paperille vakavasta sairaudesta ja kehittymään piirtäjänä. Saksalainen taitelija Albrecht Dürer on sanonut: *”Luo-vuutesi paljastaa sydämesi saloihin kertyneen aarteen”* (Edwards 1999, 6).

6.3 Valmiit kuvitukset aiheittain

Kuva 26. Oma kuva, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2015).

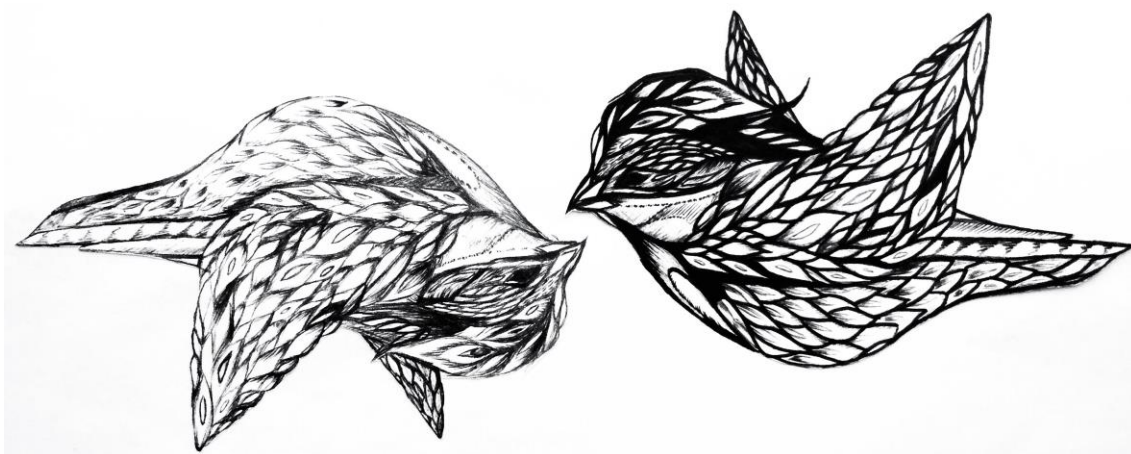

Kuva 27. Pöllö juhla-asussa, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2016).

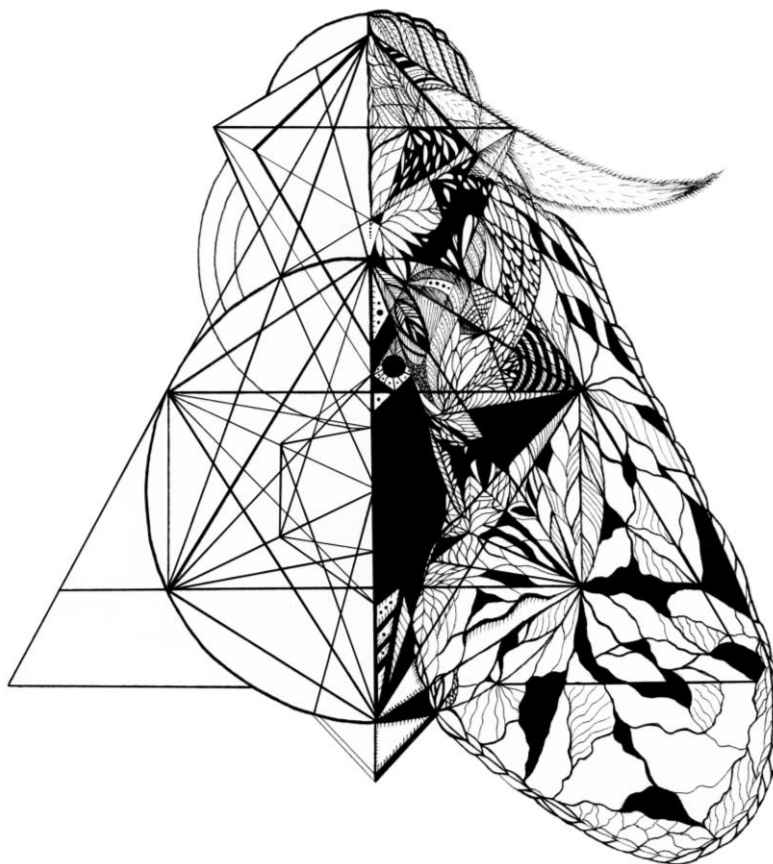

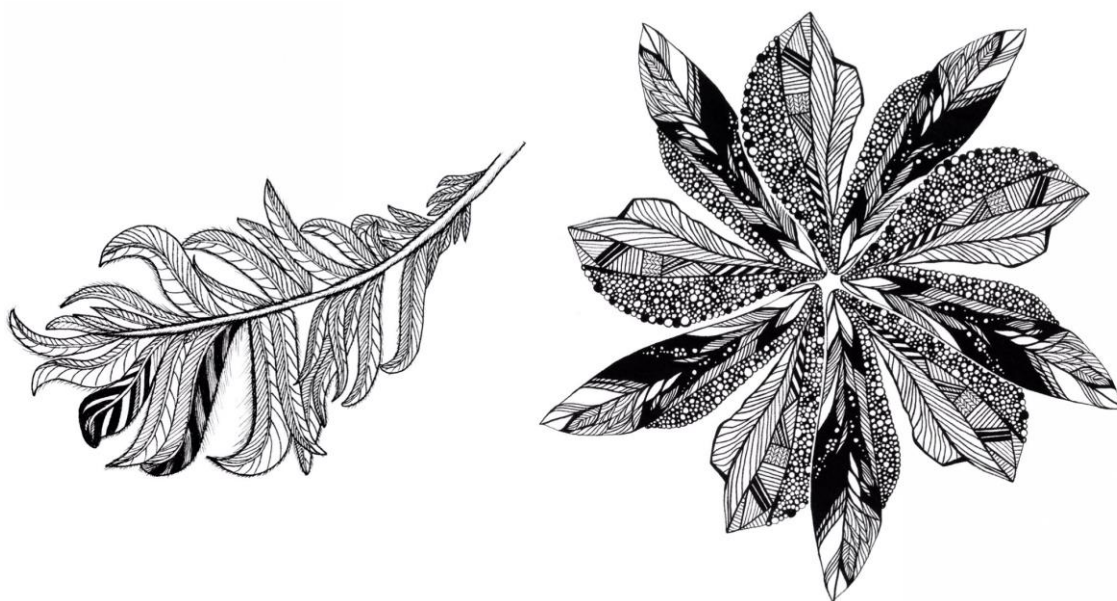
Kuva 28. Oma kuva, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2014).

Kuva 29. Sielunkumppanit, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2016).

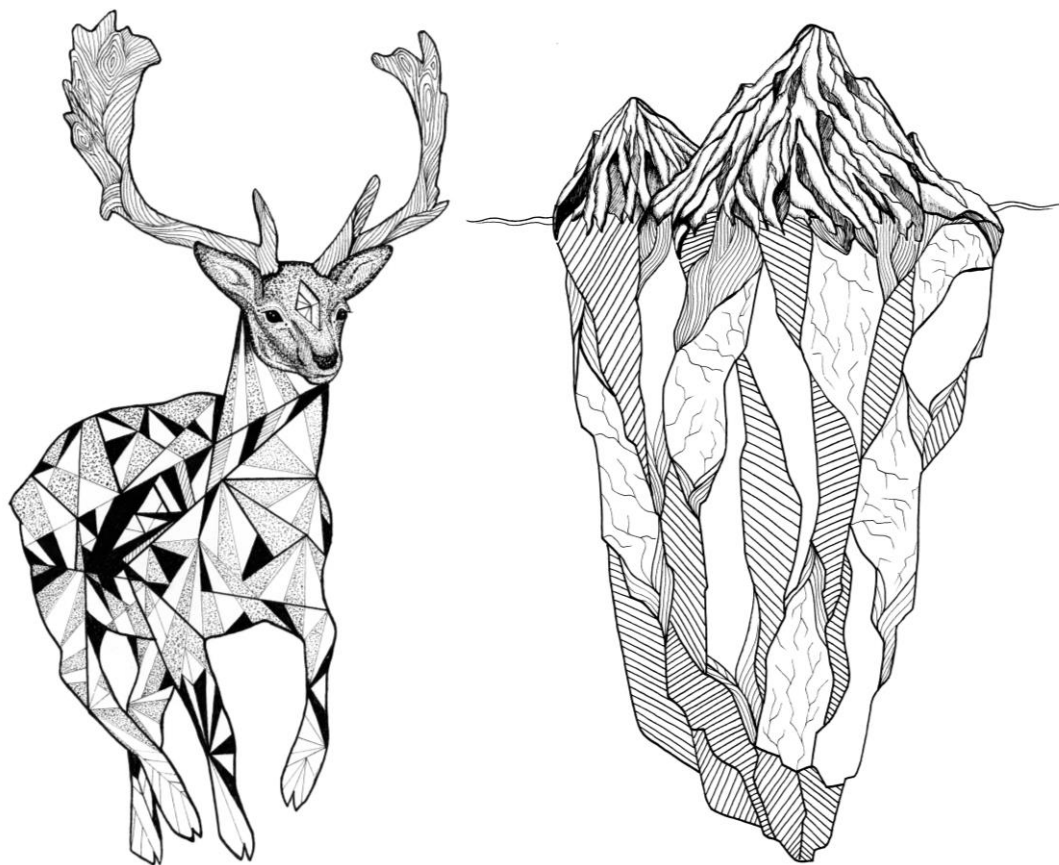

Kuva 30. Epätietoisuus, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2015).

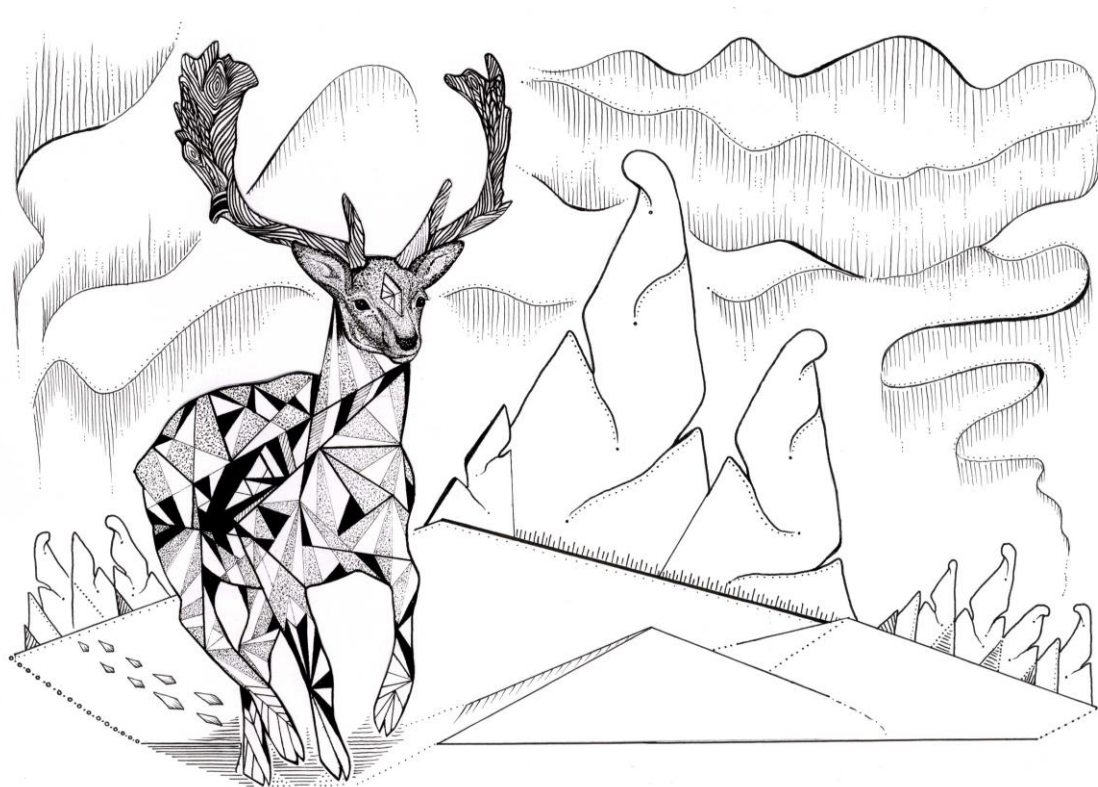

Kuva 31 & 32. Hauraus. Kukinto. Kuvitukset: Sini Maria Kettunen (2014 & 2015).

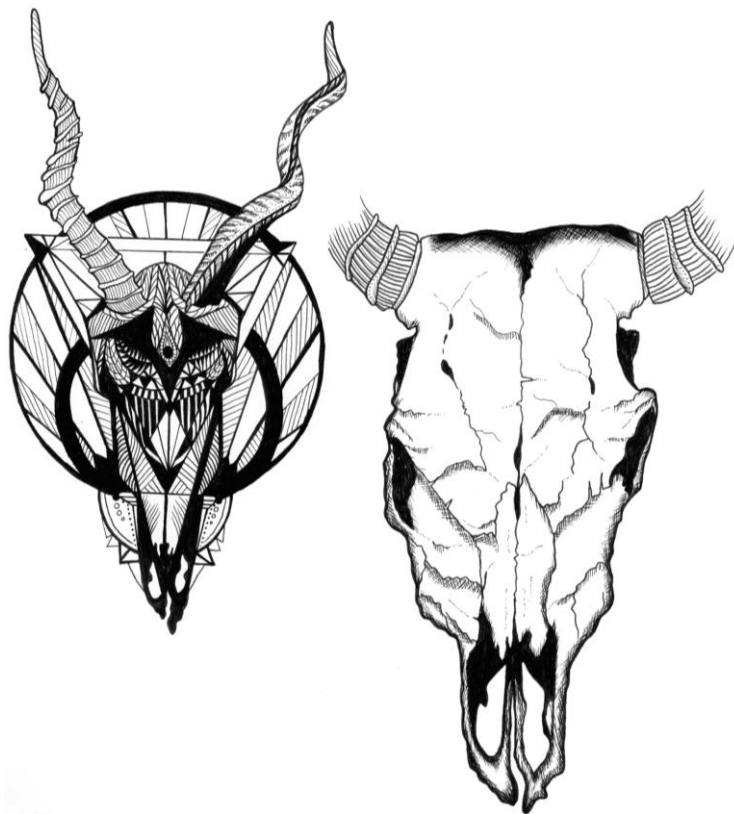

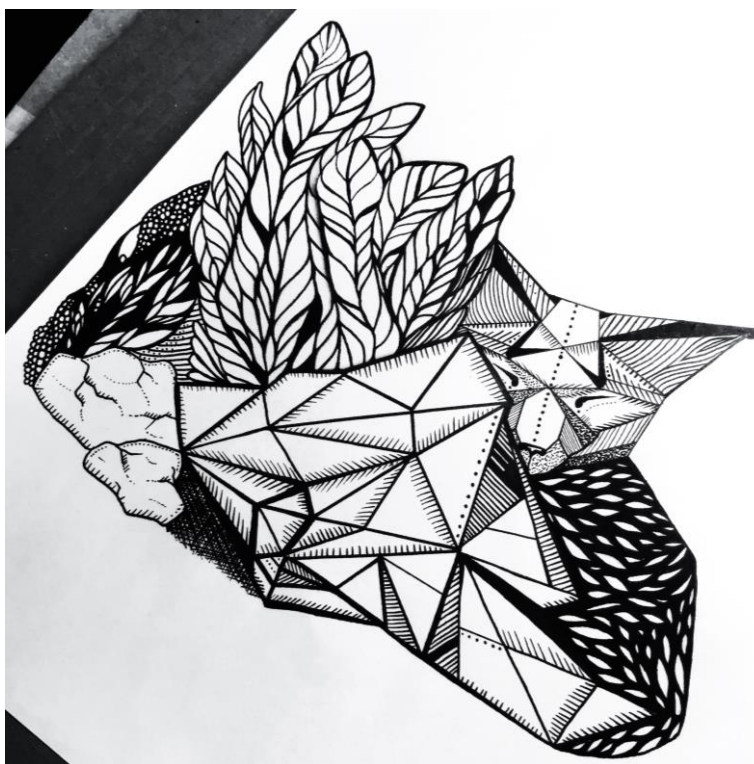
Kuva 33 & 34. Peura. Jäävuori. Kuvitukset: Sini Maria Kettunen (2015).

Kuva 35. Joulukortti, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2015).

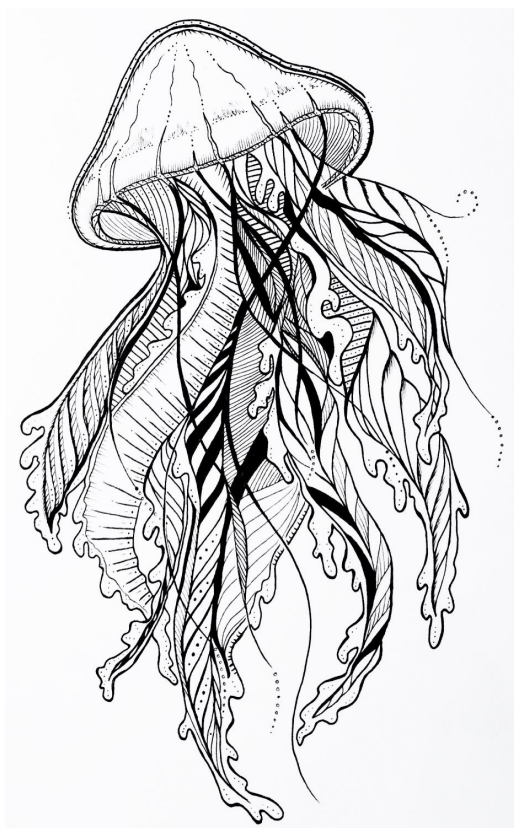
Kuva 36. Kallot. Kuvitus: Sini Maria Kettunen (2015)

Kuva 37. Oma kuva, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2016).

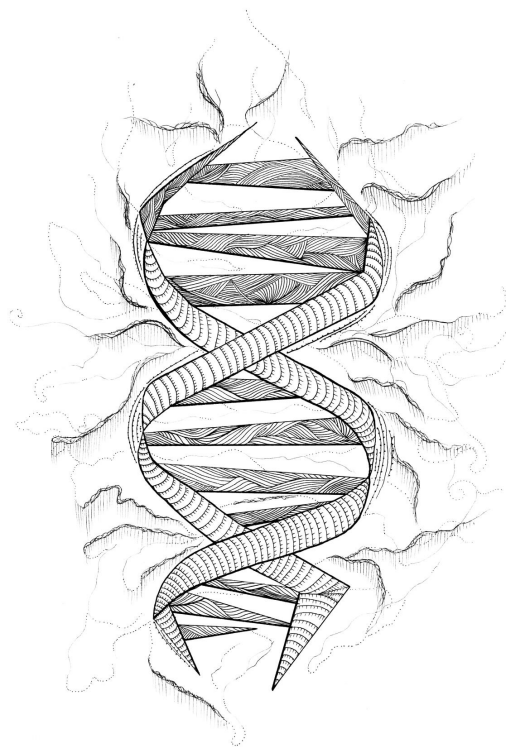

Kuva 38. Kettu, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2016).

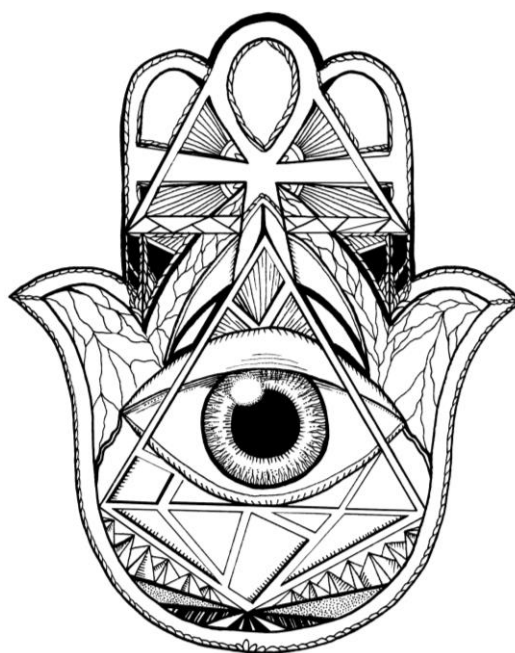
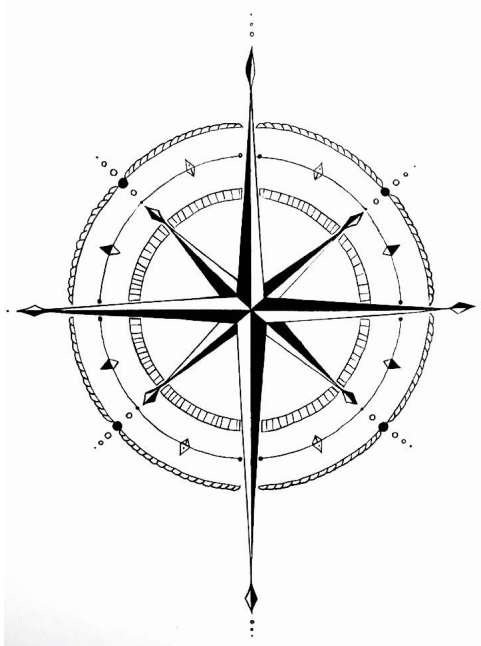

Kuva 39. Meduusa, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2016).

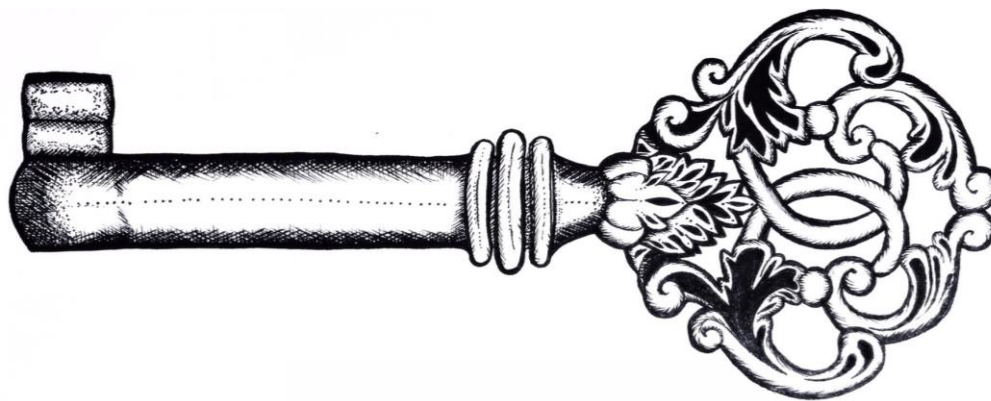

Kuva 40 & 41. Unettomuus. Tähtiin kirjoitettu virhe. Kuvitukset: Sini Maria Kettunen (2015).

Kuva 42 & 43. Elämän suunta. Hamsa ja elämän risti. Kuvitukset: Sini Maria Kettunen (2016 & 2015).

Kuva 44. Avain onneen, kuvitus: Sini Maria Kettunen (2016).

7 Palautekysely

Toteutin palautekyselyn Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistuneille graafisille suunnittelijoille ja teollisille muotoilijoille suljetussa Facebook-ryhmässä. Palautekyselyyn ilmoittautui yksitoista Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistunutta muotoilijaa. Vastauksia tuli viisi aikarajaan mennessä. Kyselyyn osallistui neljä graafista suunnittelijaa ja yksi teollinen muotoilija. Pyysin arvioimaan lyhyesti kuvituksia kokonaisuutena. Tarkemmin mihin tarkoituksiin kuvitustyylini sopisi. Lisäksi kyselyyn osallistuneet valitsivat kaksi kuvitusta ja kertoivat mitä mielikuvia ne herättävät. Lopuksi kyselyyn osallistuneet valitsivat kuvituksista oman suosikkinsa.

Palautekyselyn kysymykset:

1. Arvioi lyhyesti kuvituksia kokonaisuutena. Mihin tarkoituksiin kuvitustyyli mielestäsi sopisi?
2. Valitse kaksi (2) kuvitusta. Kuvaile lyhyesti mitä mielikuvia kuvitus herättää? Liitä kuvituksen numero vastaukseen.
3. Mikä kuvituksista on suosikkisi?

Graafisten suunnittelijoiden ja teollisten muotoilijoiden palautteiden mukaan kuvitustyylini on laadukas, selkeä, yhtenäinen ja tunnistettava. Tyyliäni pidettiin yksityiskohtaisena, ajanmukaisena ja omintakeisena. Palautteista kävi ilmi, että kuvitukseni huokuvat merkityksiä ja niitä on helppo lähestyä. Kuvituksien geometrisia kuvioita pidettiin ilmavana ja yhdistettiin pyhään geometriaan. Tapa yhdistää orgaaniset hahmot geometrisiin kuvioihin koettiin positiiviseksi visuaaliseksi ratkaisuksi. Kuvitustyyli yleisesti yhdistettiin mandalaan ja alkemistiseen symboliikkaan.

Opinnäytetyön palautekyselyn tuloksien perusteella kuvitukseni sopisivat useisiin tuotteisiin ja tarkoituksiin. Se on ollut kuvitustyylini kehityksessä tavoitteena alusta asti ja olen siinä onnistunut. Palauteen mukaan kuvituksista olisi ainesta omaksi brändiksi ja tuotesarjaksi. Kuvitustyylin monipuolisuuden vuoksi aion suunnitella omia tuotesarjoja kuvituksillani. Kuvitustyylini yhdistettiin tatuointeihin, värityskirjoihin ja postikortteihin. Vihkojen, kalenterien ja levyjen kannet tulivat myös palautteissa esille. Sisustuksessa tyylini nähtäisiin kankaiden kuvituksissa, tapeteissa, julisteissa ja tauluissa. Lisäksi kuvitustyylini sopisi myös astioiden kuvitukseen. Palaute oli mieleinen, koska olen haaveillut kokonaisen astiaston visuaalisen ilmeen suunnittelusta tulevaisuudessa. Kuvituksia voisi käyttää palautteen mukaan kirjojen ja lehtien kuvituksissa. Erityisesti teokseni nähtäisiin runojen ja lasten kirjojen kuvituksissa. Lasten kirjassa nähtäisiin kuvitus ”Pöllö juhlasussa” (kuva 27). Pöllö kuvitus yhdistettiin Disney piirrettyyn ”Lumikin lintukaverit”. Kuvitus avaimesta koettiin infograafiseksi. (kuva 44). Kuvituksia nähtäisiin myös kangaskassien ja t-paitojen printeissä. Yllättävänä ehdotuksena kuvituksille oli korujen visualisointi.

Palautekyselyn toisessa osassa pyysin vastaajia kuvailemaan lyhyesti kahden valitsemansa kuvituksen herättämiä ajatuksia ja mielikuvia. Kolme viidestä valitsi tarkasteltavakseen teoksen nimeltään ”Epätietoisuus” (kuva 30). Palaute oli erityisen mielenkiintoinen ja kuvitus sai täydentäviä merkityksiä aikaisemman tarinansa lisäksi. Esitän palautteet teoksien herättämistä mielikuvista suorina lainauksina.

”Kuvituksesta tulee mieleeni alkemistinen rituaali, jossa maagisen geometrisen symbolin avulla muokataan todellisuutta toiseksi. Se on muutos, siirtymä, joka voi kuvata fyysisistä tapahtumaa, mutta ennen kaikkea henkistä kasvua.”

”Tässä työssä geometria on taas hyvin ilmeistä ja se on hyvin miellyttävää. Piirros on tasapainoinen, viivat kuvaavat ikään kuin maailman geometrian tai sen pohjapiirustuksen. Oikea puoli on lihallinen, se kasvaa kehikon tai enemmänkin luumangon päälle. Se on elävä ja hengittävä. Vastakohtat korostuvat hienosti - logiikka ja taide, elämä ja kuolema.”

Kuvituksen taustalla on tarina vakavasta fyysisestä sairaudesta, epätietoisuudesta ja parantumisesta. Palaute henkisestä kasvusta kuvastaa kuvan viestiä erinomaisesti. Yöperhosen geometrinen puoli kuvastaa vahvasti kysymyksiä biologiasta ja lääketieteestä. Yöperhosen elävä ja hengittävä puoli kuvastaa näkyvää, tuntevaa ja ajattelevaa osaa. Teoksen viestissä on syvällisiä merkityksiä elämän isoista kysymyksistä, elämästä ja kuolemasta:

”Yöperhonen, painajainen, anatomia, mustetestit, psykologia, mielenterveysongelmat, masennus.”

Psykologinen palaute mielenterveysongelmista ja masennuksesta mielestäni liittyy vahvasti Drexelin yliopiston tutkimustuloksen ytimeen. Kuvituksieni värittäminen sopisi mielenterveysongelmista kärsiville vähentämään stressihormonien määrää ja edistämään levollisen läsnäolon tunteen saavuttamista.

Joulukortti kuvituksen (kuva 35) palautteet kahdelta muotoilijalta olivat kuvituksen tarinan mukaisia. Palautetta oli ilo lukea, koska halusin tuoda kuvitukseen mytologisia ja saduille ominaisia piirteitä:

”Tästä mieleeni tulee tarina, joka rakentuu vihjailevista pirstaleista kokonaiseksi kuvaksi. Kuten runossa. Talvinen maa, jossa myyttinen peura vaeltaa revontulien alla.”

”Revontulet, paperilennokki, kansantarut, sadut, unet ja ennusmerkit, kristallit.”

Palautteet inspiroivat minua jatkamaan jouluisen tarinan kuvittamista. Palautteet saivat ajattelemaan, että kuvitustyylistäni olisi kirjan kuvitukseksi. Erityisesti runokirjojen ja lastenkirjojen kuvituksien toteuttaminen kiinnostaisi tulevaisuudessa.

Kuvitus kahdesta varpusesta eli sielunkumppaneista (Kuva 29) sai osakseen syvällisen palautteen. Kuvituksen takana on tarina sielunkumppanuudesta ja toisiinsa vahvistavista vastakohtista. Toinen linnuista on herkkä ja toinen linnuista vahva. Linnut antavat vuorovaikutuksessa toisilleen rohkeutta näyttää tunteet ja vahvuutta elämän haasteiden kohtaamiseen.

”Varpuskaksoset ovat sympaattisia, mutta kuvassa on samalla jotain goottilaista melankoliaa. ”Pyhä geometria” tai universumigeometria tulee henkilökohtaisesti voimakkaimpana tässä työssä, luultavasti koska linnut muodostavat spiraalin, mutta sitä ei ole korostettu geometrisilla viivoilla, vaan oivallus jää itselle. Koskettava työ, osui johonkin omaan pehmeään kohtaan.”

Itseäni kuvaavista ”Kettu” kuvituksista löytyi levollisuutta ja rauhaa rakastavaa sanomaa katsojallekin. Ketut ovat tärkeitä kuvitusaiheita henkilökohtaisen siteen ja sukunimeni kautta. Molemmat kuvituksista kertoo siitä, että joskus täytyy levätä ja ottaa aikaa jatkaakseen.

”Molemmat ovat ihanan levollisia ja rauhoittavia. Niistä löytyy myös paljon mielenkiintoisia yksityiskohtia, ja niiden tekemisessä on takuulla mennyt paljon aikaa. Kuvassa 37 on käytetty kekseliäästi kulmikkaita muotoja. Kuvassa 26 minua ihasuttaa erityisesti hentoinen tuulenvire, joka selväsi liikuttaa sulkia.

Palautekyselyyn osallistuneiden suosikit kuvituksista olivat ”Meduusa” (Kuva 39), ”Joulukortti” (kuva 35), ”Oma kuva” (kuva 37), ”Epätietoisuus” (kuva 30) ja ”Sielunkumppanit (kuva 29).

8 Pohdinta

Luova prosessi kolmiulotteisten viivapiirustuksien parissa on vaatinut paljon aikaa ja perehtymistä. Omistautuminen viivapiirustus kuvitustekniikan kehittämiseen on ennen kaikkea kehittänyt sinnikkyyttä prosessin aikana. Sitkeä asenne onkin kuvittajan ja graafisen suunnittelijan ammatissa välttämätöntä visuaalisen osaamisen lisäksi. Kahden vuoden haastavan kehitysprosessin aikana olen koenut onnistumisen ja itsensä ylittämisen tunteita. Jokaisen epäonnistuneen piirroksen jälkeen olen määrätietoisesti jatkanut prosessia luovuttamatta. Koen, että olen saavuttanut asettamani tavoitteet yli odotusten. Viivapiirroksot osoittavat, että kuvitustyylistäni on tullut laadukas, tunnistettava, omintakeinen ja monipuolinen. Olen erittäin tyytyväinen opinnäytetyön kuvitusten laatuun.

Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden valmistuttua olen aktiivisesti jatkanut intohimoista piirtämistä. Minulla on edelleen vahva halu kehittää ja uudistaa kuvitustyyliäni. Se on osoitus siitä, että opinnäytetyöprosessi on ollut käännekohta ammatillisessa suuntautumisessani ja kehityksessäni. Opinnäytetyön myötä olen ensimmäistä kertaa uskaltanut kutsua itseni kuvittajaksi, jolla on kuitenkin vielä paljon opittavaa. Kuvitustyyliäni on mielestäni ajaton, mutta tulevaisuudessa uudistuminen on kiinnostavuuden säilyttämiseksi välttämätöntä. Tulevaisuudessa on tarkoitus tehdä kuvituksiin enemmän yllätyksellisiä elementtejä katsojalle kuten kuvassa 43. Jos olisin tehnyt kuvitusten visuaalisen ilmeen puolesta jotakin toisin, olisin kokeillut yhdistää viivapiirustuksiin vesivärein toteutettuja tekstuuria. Nämä kehitysideat otan huomioon tulevissa teoksissani.

Aion jatkaa viivapiirustuksien piirtämistä tulevaisuudessakin. Olen ottanut rohkeasti vastaan tilaustöitä kuvittajana. Minulta on muun muassa pyydetty sisustusjulisteita, seinätarroja ja ikkunateippauksia. Tatuointien visuaaliset ilmeet ovat olleet kuitenkin kysytyimpiä. Aion tulevaisuudessa piirtää teoksia vielä isompaan kokoon. Ensimmäisiä viivapiirroksia on haaveiltu tatuoinneiksi, mutta ne ovat olleet liian yksityiskohtaisia ja teknisiä toteuttaa. Olen opetellut piirtämään tatuoinnit selkeämpään ja valmiiksi isompaan kokoon yhteistyössä tatuojan kanssa. Mi-

nulla ei ole vielä kokemusta tatuoisesta joustavalle ja pehmeälle iholle. Mahdollisesti opettelen myös tatuoisesta iholle omilla kuvituksillani tulevaisuudessa. Tulevaisuuden haaveena on suunnitella kuvitus kokonaiselle astia-sarjalle. Ilokseni sain huomata palautekyselyn tuloksista, että kuvitustyylini yhdistettiin markkinoilla oleviin kuvitettuihin astiastoihin.

Olen oppinut tuntemaan prosessin myötä itseni paremmin. Tärkein oppi on ollut epäilemättä taiteen tekemisen positiiviset vaikutukset hyvinvointiini. Tiedän, että käsin piirtämisen avulla voin vähentää stressihormonien määrää kehossani. Drexelin yliopiston tutkimuksen ja omakohtaisten kokemusten pohjalta voi todeta, että taiteen tekemisellä on terapeuttinen kansanterveydellinen vaikutus. Näkemykseni mukaan myös värityskirjat voivat vähentää ihmisten stressitilaa. Aion hyödyntää piirtämistä jatkossakin. Haluan myös innostaa muitakin taiteen tekemiseen.

Opinnäytetyön aihe ja kuvitukset ovat saaneet minut muistelemaan ammattikorkeakoulun ensimmäisiä lukuvuosia. Silloin en uskonut omiin taitoihini ja kuvittaminen ei tuntunut laisinkaan omalta alaltani. Muistan jopa sanoneeni, että ”En osaa piirtää, eikä minusta ole kuvittajaksi!” Viisi vuotta myöhemmin voin sanoa hymyssä suin olleeni väärässä. Haasteeseen tarttuminen tapahtui kuin itsestään omasta vahvasta halusta. Olen kokenut tärkeäksi, että minulla on merkitykselliset elämäntapahtumat muistoina paperilla. Kuvitukset kertovat konkreettisesti sekä henkisen, että ammatillisen kasvun matkani kahden vuoden ajalta. Osaan tänä päivänä ottaa positiivista ja rakentavaa palautetta vastaan kuvituksistani ja uskon itseeni. Ilman vakavaa fyysistä sairautta kuvituksia ei ehkä olisi syntynyt. Elämässä eteen tulleet vaikeudet avasivat luovuuden lukonni.

Lähteet

- Balerina, M. 2013 Kuvallinen ilmaisu–luentomateriaali
- Edwards, B. Luovan piirtämisen opas: käytä oikeaa aivopuoliskoasi. Helsinki: Pikku Huopalahden Kustannusosakeyhtiö Opus.
- Graafinen. 2015. Kuvitus
<http://www.graafinen.com/suunnittelu/kuvitus/kuvitus/>
3.11.2016.
- Graafinen. 2015. Luova prosessi
<http://www.graafinen.com/suunnittelu/luovuus/luova-prosessi/>
3.11.2016.
- Graafinen. 2015. Sommittelu
<http://www.graafinen.com/suunnittelu/yleista/sommittelu/>
3.11.2016.
- Hatva, A. 1993. Kuvittaminen. Rakennustieto Oy, Helsinki: Karisto Oy.
- Kaimal, G. Ray, K. Muniz, J. 2016. Reduction of Cortisol Levels and Participants' Responses Following Art Making (2016)
<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07421656.2016.1166832?scroll=top&needAccess=true>
- Loiri, P. & Juholin, E. 1998. Huom! Visuaalisen viestinnän käsikirja. Helsinki: Inforviestintä Oy.
- Oja, O. 1957. Piirtämisen taito. Helsinki: WSOY.
- Rosanes, K. 2016. Sketchy Stories. Race Point Publishing, a member of Quarto Publishing Group USA inc.

Kuvalähteet

Kuvat 1-2

Sini Maria Kettunen (2016)

Kuvat 3-5

Kerby Rosanes. (2016)

<http://kerbyrosanes.com/>

6.11.2016.

Kuvat 6-13

Thiago Bianchini. (2016)

https://www.instagram.com/thiago_bianchini/

6.11.2016.

Kuvat 14-19

Lukasz Zglenicki. (2016)

<https://www.instagram.com/tai9a/>

6.11.2016.

Kuva 20

Sini Maria Kettunen (2016)

Kuva 21

Kerby Rosanes (2016) Sketchy Stories. Race Point Publishing, a member of Quarto Publishing Group USA inc.

Kuva 22-44

Sini Maria Kettunen (2016)

Liitteet

